

Sygnatura akt X C 1156/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G. W., dnia 22 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w G. W. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszczak

Protokolant: sekr. sąd. Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2017 r. w G. W.

na rozprawie sprawy z powództwa R. Z. (1)

przeciwko (...) Bank S.A w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 332,95 (trzysta trzydzieści dwa złotych 95/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 lutego 2017r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 140,25 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. wyrokowi w punkcie I w zakresie kwoty 125,13 złotych nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

R. Z. (2) wniósł o zasądzenie od (...) Bank S.A. w W. 1 320 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 lutego 2017 r. do dnia zapłaty; zasądzenie zwrotu kosztów.

W uzasadnieniu wskazał, że posiada nadpłatę z tytułu kredytu nr (...). Sama umowa w zakresie opłaty dla (...) sp. z o.o. we W., opłat windykacyjnych jest dla niego niewiążąca, gdyż postanowienia stanowią niedozwolone klauzule umowne. Pozwany do 23 lutego 2017 r. nie zwrócił pieniędzy, stąd żąda odsetek od dnia następnego.

(...) Bank S.A. w (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że powód posiada nadpłatę z kredytu w wysokości 125,13 zł i bank zadeklarował zwrot tej kwoty. Powód jednak nie wskazał rachunku bankowego, wobec czego nie jest zainteresowany uzyskaniem zaspokojenia w tym zakresie. W pozostałym zakresie twierdzenia powoda nie mają pokrycia w stosunku umowny i są bezzasadne.

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

R. Z. (1) 2 marca 2010 r. złożył wniosek o udzielenie kredytu w (...) Bank S.A. w W. w wysokości 2 080,73 zł brutto 1 500 zł netto, pierwsza z 60 równych rat miesięcznych miał być zapłacona 10 kwietnia 2010 r.

2 marca 2010 r. powód z (...) Bankiem S.A. w W. zawarł umowę o kredyt w kwocie 2 080,73 zł na okres od 2.03.2010 do 10.03.2015 r. Powód zobowiązał się zapłacić 104,04 zł – prowizji bankowej, 185,39 zł – składki ubezpieczeniowej za okres 12 miesięcy. Ochrona ubezpieczeniowa wygasła z upływem 1.03.2011 r. Powód nie wyraził zgody by ochrona

była kontynuowana na kolejne okresy. Do swojej dyspozycji powód otrzymał kwotę 1 500 zł. Spłata miała następować w ratach kapitałowo – odsetkowych, przy czym pierwsza w wysokości 64,38 zł, następne miesięczne równe po 55,13 zł do 10 dnia każdego miesiąca. Oprocentowanie kredytu było według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosi 20 % w stosunku rocznym. Taka stopa oprocentowania obowiązywała w okresie od 2.03.2010-13.04.2012 r. Od 14.03.2012-6.03.2013 r. wynosiła 20,79%; od 7.03.2013-8.05.2013 r. – 19 %; od 9.05.2013-5.06.2013 r. – 18 %; % od 6.06.2013-3.07.2013 r. – 17 %; od 4.07.2013-7.01.2014 r. – 16 %. Bank o podwyższeniu oprocentowania z 20 % na 20,79% poinformował powoda, przesyłając mu nowe blankiety do wpłat, każdy z kwotą raty i terminem płatności.

(...) Bank S.A. w W. posługując się przygotowanym formularzem pobrał od powoda 291,30 zł i przekazał na rzecz (...) sp. z o.o. we W. tytułem składki ubezpieczenia na życie.

Powód w czasie trwania umowy dokonał następujących wpłat:

- 1) 10.03.2010 64,38
- 2) 9.04.2010 55,13
- 3) 10.05.2010 55,13
- 4) 10.09.2010 130
- 5) 8.10.2010 130
- 6) 15.11.2010 55,13
- 7) 10.12.2010 60
- 8) 11.01.2011 60
- 9) 11.04.2011 100
- 10) 10.05.2011 100
- 11) 10.06.2011 60
- 12) 8.07.2011 60
- 13) 10.08.2011 60
- 14) 12.09.2011 60
- 15) 10.11.2011 120
- 16) 9.03.2012 180
- 17) 11.04.2012 55,98
- 18) 10.05.2012 120,71
- 19) 13.06.2012 55,71
- 20) 10.07.2012 55,71
- 21) 10.08.2012 55,71

- 22) 10.09.2012 55,71
- 23) 10.10.2012 55,71
- 24) 9.11.2012 55,71
- 25) 10.12.2012 55,71
- 26) 14.01.2013 55,71
- 27) 8.02.2013 55,71
- 28) 8.03.2013 55,71
- 29) 12.04.2013 55,71
- 30) 14.05.2013 55,71
- 31) 12.06.2013 55,71

Łącznie zapłacił 2 250,69 zł

Umowa została wypowiedziana przez bank ze skutkiem na dzień 7 stycznia 2014 r.

17 lutego 2014 r. powód zapłacił pozwanemu 1 280 zł. Pismem z 7 marca 2017 r. G. potwierdził całkowitą spłatę umowy w dniu 18.02.2014 r. i potwierdził, że 17.02.2014 r. otrzymał od powoda 1 280 zł w związku z czym posiada nadpłatę w wysokości 125,13 zł, którą po wskazaniu numeru rachunku bankowego prześle.

Pismem z 3.02.2017 r. powód wezwał pozwanego do zwrot 1 320 zł w terminie 14 dni od daty doręczenia wezwania. Wezwanie doręczono 9.02.2017 r. (k.16)

Dowody:

- Wniosek o udzielenie kredytu z 2.03.2010 r. k.42
- Umowa kredytu z 2.03.2010 r. k.43-48
- Warunki grupowego ubezpieczenia k.49-51
- Wykaz wpłat powoda k.52-57
- Wykaz odsetek k.67-68
- Wezwanie do zapłaty z 3.02.2017 r. wraz z dowodem doręczenia k.16-17
- Pismo pozwanego z 7.03.2017 r. k.19

Sąd rejonowy zważył, co następuje :

Powód twierdził, że nadpłacił umowę kredytu, a więc wykonał zobowiązanie ponad wysokość do jakiej się zobowiązał umową z 2.03.2010 r. Tym samym w zakresie kwoty ujętej w pozwie podnosił, że jest to świadczenie nienależne, albowiem nie był do świadczenia zobowiązany. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca

do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Tym samym podstawą roszczenia powoda stanowi norma art. 410 § 1 i 2 w zw.z art. 405 k.c.

Powód w swoich twierdzeniach zdaje się pomijać, że na podstawie umowy jaką zawarł z bankiem zobowiązał się do zwrotu otrzymanego kapitału powiększonego o odsetki. Zgodnie z zapisem umownym kredyt był oprocentowany wg zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy wynosiła 20%. Twierdzenia, że w tamtym czasie kredyty były oprocentowane w 9% nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, albowiem strony zawierając umowę nie uzgodniły oprocentowania na poziomie 9% a tylko uzgodnienia między stronami podlegają ocenie w niniejszej sprawie. Jeżeli rzeczywiście tak oprocentowanie kredytów występowało na rynku, to powód mógł nie zawierać umowy z pozwanym a umowę o kredyt zawrzeć z bankiem, który naliczał 9% odsetki.

Jednocześnie należy wskazać, że w przypadku zmniejszenia stopy oprocentowania bank dokonywał zmiany na pisemny wniosek kredytobiorcy (§ 5 pkt 2 umowy). Jedynie w przypadku podwyższenia stopy oprocentowania bank był zobowiązany zawiadomić o tym kredytobiorcę dostarczając mu pisemną informację. W okresie obowiązywania umowy oprocentowanie podlegało podwyższeniu w okresie od 14 marca 2012 r. do 6 marca 2013 r. i wzrosło z 20 % na 20,79 %. Później oprocentowanie zmniejszyło się na 19 %, od 9 maja 2013 r. na 18%, o 6 czerwca 2013 r. na 17%, od 4 lipca 2013 r. na 16 %. Powód wskazywał przy tym, że przy zawieraniu umowy i w związku z podwyższeniem oprocentowania – o czym został zawiadomiony – nie otrzymał harmonogramu spłaty, a jedynie blankiety do wpłat z terminem zapłaty i kwotą. Po pierwsze z twierdzeń powoda wynika, że bank zawiadomił go o podwyższeniu oprocentowania. Po drugie na blankietach wskazany był termin zapłaty i kwota poszczególnych rat, tym samym powód otrzymał wszystkie te informacje, które wynikałyby z harmonogramu sporządzonego w formie tabeli. Dostarczenie gotowych i tak opisanych blankietów przez bank, w ocenie sądu, wypełnia w dostateczny sposób obowiązek informacyjny banku i daje możliwość konsumentowi zorientowania się w jego sytuacji finansowej i obowiązku zapłaty rozłożonym w czasie.

W tym miejscu wskazać należy, że strony w umowie przewidziały (§ 7) tzw. odsetki karne, zastrzeżone na wypadek opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu. W takim przypadku bank mógł pobierać odsetki od niespłaconego w terminie kredytu w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla 3 miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększone o 25 punktów procentowych, przy czym wysokość nie mogła przekraczać wysokości odsetek maksymalnych. O wysokości aktualnej stopy odsetek karnych bank nie miał obowiązku informowania powoda. Tym samym w każdym przypadku, gdy powód nie płacił w terminie raty, bank miał prawo naliczać odsetki karne.

Podpisując umowę powód został objęty ochroną ubezpieczeniową na rok czasu – do 1 marca 2011 r. W przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego przewidzianego w postanowieniach umowy ubezpieczenia do 1 marca 2011 r. ubezpieczyciel mógł przejąć obowiązki powoda z tytułu umowy kredytu. W zamian za to ryzyko ubezpieczyciel pobrał swoje wynagrodzenie – składkę w wysokości 185,39 zł – która została zapłacona przez bank a powód zgodnie z umową miał ją zwrócić wraz z ratami, czego sam nie kwestionuje.

Nie było sporu między stronami, że powód zobowiązany jest zapłacić pozwanemu 104,04 zł tytułem prowizji.

Spór dotyczył kwoty 291,30 zł jaka została przelana na rzecz (...) sp. z o.o. we W. tytułem składki ubezpieczenia na życie.

Kontrola sądu postanowień umownych w zakresie regulacji art. 385¹ – 385³ k.c. jest uprawnieniem i obowiązkiem sądu, albowiem przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zostały wprowadzone do Kodeksu cywilnego w ramach implementacji dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja sądu do zbadania z urzędu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym, stanowi w tej sytuacji zarówno środek do realizacji celu określonego w art. 5 dyrektywy, to znaczy uniemożliwia związania konsumenta nieuczciwym postanowieniem, jak i przyczynienia się do osiągnięcia celu art. 7 ww. dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiej oceny może działać jako czynnik odstraszający oraz przyczynić się

do zapobiegania nieuczciwym warunkom w umowach zawieranych pomiędzy konsumentami a sprzedawcami lub dostawcami.² Tutejszy sąd zobowiązany jest stosować prawo materialne, w tym również normy kodeksu cywilnego dotyczące wzorców umownych w stosunkach z konsumentami.³

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. (§ 2) Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. (§ 3) Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. (§ 4) Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Wedle powyższej definicji postanowienia umowy "niezgodnione indywidualnie" to takie, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Chodzi tu więc o takie klauzule umowne, które zostały objęte "indywidualnym", odrębnym uzgodnieniem (np. stanowiły przedmiot negocjacji). Takimi postanowieniami z reguły nie są postanowienia wzorców, bo te, w trybie związania nimi konsumenta przyjętym w art. 384, w ogóle nie podlegają "uzgodnieniu", niezależnie od tego, czy chodzi o umowy "bagatelne", czy nie.

Ciężar dowodu okoliczności, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie (obojętnie, czy chodzi tu o postanowienie "przejęte" z wzorca, czy nie), spoczywa - z mocy przepisu art. 385¹ § 4 - na tym, kto na tę okoliczność się powołuje, przy czym nie wystarczy wykazanie, że toczyły się negocjacje co do treści umowy, czy nawet danej klauzuli, jeżeli ostatecznie nie uległa ona zmianie w stosunku do przedstawionej przez proponenta propozycji, chyba że przedsiębiorca wykaże, że klauzula została przyjęta w wyniku "rzetelnych i wyrównanych negocjacji".⁴ Z reguły ciężar dowodu spoczywać będzie na przedsiębiorcy, bo w jego interesie jest wykazanie, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, zatem nie podlega dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c.⁵ Słusznie podnosi się, że czasami może nie być wystarczające wykazanie, że klauzula zawierająca "niedozwolone postanowienie umowne" została opatrzona wzmianką wskazującą na rzekome "indywidualne uzgodnienie".⁶ Chodzi wszak o rzeczywiste "uzgodnienie" (konsens). Z tych samych względów okoliczność, że kontrahent wiedział o określonych klauzulach (względnie mógł się dowiedzieć), nie oznacza, że klauzulę "uzgodniono".

Przesłanki "sprzeczności z dobrymi obyczajami" i "rażącego naruszenia interesów konsumenta" muszą być spełnione, co jednoznacznie wynika z treści przepisu, łącznie.⁷ Przy tym ujęciu przyjąć trzeba, że rażące naruszenie interesów konsumenta samo w sobie nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdyż w przeciwnym razie ta ostatnia przesłanka byłaby zbędna. Jak wskazał Sąd Najwyższy⁸: "Za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać wprowadzenie do umowy klauzul godzących w równowagę kontraktową. Rażące naruszenie interesów konsumenta polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na jego niekorzyść. Obydwa te kryteria powinny być spełnione łącznie".⁹

Istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są zatem takie działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron. Upraszczając są to takie działania, które potocznie określane są jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Na naruszenie równowagi kontraktowej jako na przejaw naruszenia dobrych obyczajów wskazuje Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach¹⁰ oraz sądy powszechne¹¹.

Pojęcie rażącego naruszenia interesów konsumenta nie może być sprowadzane tylko do wymiaru czysto ekonomicznego; należy też uwzględnić niewygodę organizacyjną, nierzetelność traktowania, wprowadzenie w błąd,

naruszenie prywatności konsumenta.¹² Chodzi przy tym o ocenę dokonywaną z punktu widzenia konkretnych stron, konkretnego stosunku.

W wyroku z 3 lutego 2006 r. (I CK 297/05, Wok. 2006, Nr 7-8) Sąd Najwyższy podkreślił, że uznanie postanowień umowy lub wzorca za sprzeczne z dobrymi obyczajami nie polega na wskazaniu, jaki "dobry obyczaj" został in casu naruszony, gdyż celem klauzul generalnych jest rozszerzenie granic swobody sędziowskiej w orzekaniu. Niemniej sąd powinien "w sposób pełny uzasadnić, z jakich powodów uznają poszczególne postanowienia za niedozwolone, odwołując się do reguł etycznych uczciwego i lojalnego postępowania w obrocie". Ocena rzetelności określonego postanowienia wymaga zatem rozważenia indywidualnego rozkładu obciążeń, kosztów i ryzyka, jakie wiążą się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadania, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałyby zastrzeżone. W mechanizmie kontroli klauzul istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który usprawiedliwiać może zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi.

Z kolei w wyroku z 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, BSN 2005, Nr 11) Sąd Najwyższy przyjął, że: "W rozumieniu art. 385¹ § 1 KC "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określony przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta";

W końcu w wyroku z 19 marca 2007 r. (III SK 21/06, OSN 2008, Nr 11-12, poz. 181) Sąd Najwyższy wskazał, że: "Przedsiębiorca może stosować postanowienia wzorca umownego określające zasady odpowiedzialności finansowej konsumenta w przypadku wcześniejszego wypowiedzenia umowy, ale zasady tej odpowiedzialności muszą pozostawać w związku z kosztami i ryzykiem przedsiębiorcy".

W ocenie sądu rejonowego postanowienia dotyczące opłaty 291,30 zł oraz opłat windykacyjnych związanych z wysłaniem monitów, upomnień nie zostały uzgodnione indywidualnie, kształtują prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy powoda. W żaden sposób nie wykazano by postanowienia te zostały indywidualnie uzgodnione, by powód miała na nie rzeczywisty wpływ, były wynikiem konsensu, czy rzetelnych i wyrównanych negocjacji. Są to postanowienia przyjęte z wzorca jakim posługuje się bank w prowadzonej przez siebie działalności, narzucając je konsumentowi i nie dając mu możliwości negocjacji w tym zakresie. Z żadnego dowodu nie wynika, by na treść wskazanych postanowień powód miał rzeczywisty wpływ. Powyższe postanowienia stanowią niedozwolone klauzule umowne.

Powód zaprzeczył by łączył go jakikolwiek stosunek prawny z (...) sp. z o.o. we W., wskazał że jest to podmiot powiązany z bankiem a nazwa, kwota przelewu i tytułu zostały przez bank wprowadzone do formularza i mu narzucone. Nie mógł w tym zakresie prowadzić rzetelnych negocjacji. Jednocześnie należy wskazać, że jest to podstawienie uboczne, związane z klauzulą zabezpieczającą umowę o kredyt a związaną z ubezpieczeniem. Nie jest to więc główne świadczenie strony. Wskazać również należy, że w sytuacji gdy składka ubezpieczenia wynosi 185,39 zł, to opłata związana z zawarciem tej umowy nie może przewyższać składki ubezpieczeniowej, gdyż wypacza sens zawierania umowy ubezpieczenia. Stąd pobranie kwoty 291,30 zł rażąco narusza interesy powoda.

Odnośnie monitów i upomnień dla przykładu należy wskazać na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2005 r. w sprawie XVII AmC 103/04 (nr wpisu do rejestru 829), gdzie wskazano, że niedozwolona jest klauzula o treści: „w przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie. Każdorazowe wystawienie upomnienia podlega opłacie w wysokości 50 zł”, czy wyrok z 8 grudnia 2011 r. w sprawie XVII AmC 2904/11 (nr wpisu do rejestru (...)): „opłata za wezwanie do zapłaty (poręczyciel) – 5 zł”, w sprawie XVII AmC 2905/11 (nr wpisu

4090): „Opłata za wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy (pożyczkobiorca) – 20 zł”; z dnia 25 września 2012 r. w sprawie XVII AmC 1765/11 (nr wpisu do rejestru – (...)): „opłata za wezwanie do zapłaty wysłane do kredytobiorcy/pożyczkobiorcy: 35 PLN”; czy z dnia 9 października 2006 r. w sprawie XVII AmC 101/05 (nr wpisu do rejestru-978): „opłaty dodatkowe, które ponosi zleceniodawca: - (...) – za wysłanie upomnienia za zwłokę w zapłacie raty – 20 zł – za wysłanie wezwania do zapłaty raty – 30 zł – za wysłanie przesądowego wezwania do zapłaty – 50 zł – za wizytę indykatorów w związku z brakiem spłaty 2 rat – 100 zł – za telegram informujący o zadłużeniu przeterminowanym – 30 zł – za monit telefoniczny – 20 zł – (...)”. Powyższe klauzule zostały uznane za niedozwolone, albowiem przedsiębiorca arbitralnie określał ich wysokość, konsument nie miał możliwości negocjowania ich wysokości a sama ich wysokość i konieczność ich uiszczenia zależała od decyzji przedsiębiorcy. To on decydował o ilości połączeń telefonicznych, wysłanych wezwań, czy kierowania windykatów do dłużnika. Przy czym opłaty te odbiegały od rzeczywiście poniesionych przez wierzyciela kosztów takich operacji – kosztu połączenia telefonicznego, wysłania listu poleconego, czyniąc z powyższych opłat dodatkowy zarobek dla wierzyciela, choć swój zarobek winien czerpać z odsetek do wysokości odsetek maksymalnych, jeżeli taką możliwość przewidział w umowie. Z tych względów sąd nie uznał naliczonych kosztów monitów i upomnień wskazanych przez bank w rozliczeniu.

Dokonując analizy w jakiej wysokości powód posiada nadpłatę, należało przeanalizować wpłaty jakich dokonywał celem spłaty swojego zobowiązania umownego. Oceniając zestawienie przedłożone przez bank, które wg powoda miało obrazować wpłaty jakie dokonał na poczet kredytu wskazać należy, że powód 10 marca 2010 r. zapłacił 64,38 zł a 9 kwietnia 2010 r. 55,13 zł. Przed pierwszą ratą posiadał więc nadpłatę w wysokości 119,51 zł, która zaspokoiła I ratę w całości i pozostało 55,13 zł ($119,51 - 64,38 = 55,13$ zł).

10.05.2010 r. rata wynosiła 55,13 zł i została pokryta z nadpłaty 55,13 zł. 10.05.2010 r. powód wpłacił 55,13 zł.

10.06.2010 r. rata wynosiła 55,13 i została pokryta z nadpłaty 55,13 zł.

Powód nie zapłacił za raty lipcową i sierpniową 2010 r. a następną wpłatę dokonał 10.09.2010 r. w wysokości 130 zł. Odsetki karne za opóźnienie w zapłacie rat wyniosły 0,73 zł i 0,37 zł i wpłata w pierwszej kolejności zaspokoiła te należności a następnie w całości ratę lipcową i sierpniową ($130 - 0,73 - 55,13 = 74,14$ zł) ($74,14 - 0,37 - 55,13 = 18,64$ zł). Na ratę wrześniową pozostało 18,64 zł i o tą kwotę zmniejszeniu uległy odsetki umowne ($32,90$ zł – $18,64$ zł = $14,30$ zł). Na dzień 10.09.2010 r. rata wrześniowa nie została zapłacona w wysokości 36,49 zł ($22,21$ zł kapitał i $14,30$ zł odsetki umowne).

8 października 2010 r. powód dokonał wpłaty 130 zł. Odsetki karne od brakującej kwoty raty wrześniowej na ten dzień wynosiły 0,34 zł. Wpłatą 130 zł powód zaspokoił odsetki karne, ratę wrześniową całości, pozostało 93,17 zł ($130 - 0,34 - 36,49$).

10 października 2010 r. wymagalna stała się rata październikowa (55,13 zł) która została zaspokojona w całości po nadpłacie z 8.10.2010 r. ($93,17 - 55,13$). Na dzień 10.10.2010 r. powód posiadał nadpłatę 38,04 zł.

10 listopada 2010 r. wymagalna stała się rata listopadowa (55,13 zł). Nadpłata 38,04 zł pokryła w całości odsetki umowne (32,20 zł) oraz zmniejszyła kapitałową część raty o pozostałość – 5,87 zł. Do zapłaty pozostał kapitał raty listopadowej w wysokości 17,09 zł.

15 listopada 2010 r. powód zapłacił 55,13 zł. Odsetki karne za opóźnienie w zapłacie brakującej raty listopadowej na dzień 15.11.2010 r. wynosiły 0,05 zł. Wpłata w pierwszej kolejności pokryła odsetki karne (0,05 zł), oraz brakującą część raty (17,09 zł). Na dzień 15.11.2010 r. powód posiadał nadpłatę 37,99 zł.

10 grudnia 2010 r. wymagalna stała się rata grudniowa (55,13 zł) i w tym dniu powód wpłacił 60 zł. Tym samym na dzień 10 grudnia 2010 r. nadpłata wynosiła 42,86 zł.

10 stycznia 2011 r. wymagalna stała się rata styczniowa (55,13 zł), której część odsetkowa została pokryta z nadpłaty 42,86 zł a na część kapitałową pozostało 11,46 zł, zmniejszając wysokość raty do wysokości 12,27 zł.

11 stycznia 2011 r. powód wpłacił 60 zł, która w pierwszej kolejności zaspokoila odsetki karne od zaległości za ratę styczniową – 0,01 zł – a następnie pokryła w całości ratę styczniową (12,27zł). Na dzień 11.01.2011 r. powód posiadał nadpłatę 47,72 zł.

10 lutego 2011 r. wymagalna stała się rata lutowa. Część odsetkowa została pokryta z nadpłaty (47,72zł) a część kapitałowa zmniejszyła się do wysokości 7,41 zł (47,72 zł – 31 zł – 24,13 zł).

Dopiero w dniu 11 kwietnia 2011 r. powód wpłacił 100 zł. Odsetki karne od zaległej raty lutowej (0,26zł) i marcowej (0,46zł) zostały w pierwszej kolejności pokryte. Następnie wpłata pokryła brakującą część raty lutowej (7,41zł) i w całości ratę marcową (55,13 zł). Pozostała kwota 36,74 zł pokryła część odsetkową raty kwietniowej – 30,19 zł – zmniejszając część kapitałową raty kwietniowej o 6,55 zł do kwoty 18,39 zł. Na dzień 11 kwietnia 2011 r. powód zalegał z zapłatą 18,39 zł za ratę kwietniową.

10 maja 2011 r. powód wpłacił 100 zł, która pokryła odsetki karne od zaległości od raty kwietniowej – 0,32 zł – następnie zaległość kwietniową (18,39 zł) a następnie wymagalną tego dnia ratę majową w całości (55,13 zł). Na dzień 10 maja 2011 r. powód posiadał nadpłatę 26,16 zł.

10 czerwca 2011 r. powód wpłacił 60 zł, pokrywając w całości ratę za czerwiec. Nadpłata wzrosła do wysokości 31,03 zł.

8 lipca 2011 r. powód wpłacił 60 zł, pokrywając w całości ratę za lipiec. Nadpłata wzrosła do wysokości 35,90 zł

10 sierpnia 2011 r. powód wpłacił 60 zł, pokrywając całości ratę za sierpień. Nadpłata wzrosła do wysokości 40,77 zł.

10 września 2011 r. stała się wymagalna rata za wrzesień, której część odsetkowa w całości pokryta została nadpłatą (40,77zł) a część kapitałowa do wysokości 14,36 zł.

12 września 2011 r. powód wpłacił 60 zł. Odsetki karne od zaległości raty wrześniowej wynosiły 0,02 zł i zostały w pierwszej kolejności pokryte. Następnie wpłata pokryła brakującą część raty wrześniowej (14,36 zł). Powód na dzień 12.09.2011 r. posiadał nadpłatę 45,62 zł.

10 października 2011 r. wymagalna stała się rata za październik, której część odsetkowa w całości pokryta została z nadpłaty (45,62 zł) a część kapitałowa do kwoty 9,51 zł.

10 listopada 2011 r. powód wpłacił 120 zł, pokrywając odsetki karne od zaległości za październik (0,19 zł) i samą zaległość (9,51 zł) oraz w całości ratę za listopad (55,13 zł). Na dzień 10.11.2011 r. powód posiadał nadpłatę 55,17 zł.

10 grudnia 2011 r. wymagalna stała się rata za grudzień, która w całości została pokryta z nadpłaty. Na dzień 10.12.2011 r. powód posiadał nadpłatę 0,04 zł.

10 stycznia 2012 r. wymagalna stała się rata za styczeń, której część odsetkowa została zmniejszona o 0,04 zł do kwoty 26,15 zł.

9 marca 2012 r. powód wpłacił 180 zł, która to wpłata pokryła odsetki karne od zaległości za styczeń (2,14 zł) i luty (1,01 zł) a następnie samą zaległość za styczeń (55,09 zł) i luty (55,13 zł). Pozostała kwota 66,63 zł.

10 marca 2012 r. wymagalna stała się rata za marzec, która w całości pokryta została z nadpłaty (66,63 zł). Na dzień 10.03.2012 r. powód posiadał nadpłatę 11,50 zł.

10 kwietnia 2012 r. wymagalna stała się rata za kwiecień a jej część odsetkowa zmniejszyła się o nadpłatę do wysokości 14,07 zł.

11 kwietnia 2012 r. powód wpłacił 55,98 zł, która to kwota pokryła odsetki karne od zaległości za kwiecień (0,02 zł) oraz brakującą ratę za kwiecień. Na dzień 11.04.2012 r. powód posiadał nadpłatę 11,48 zł.

10 maja 2012 r. powód wpłacił 120,70 zł w całości pokrywając ratę za maj. Nadpłata wyniosła 76,48 zł.

10 czerwca 2012 r. wymagalna stała się rata za czerwiec, która została pokryta w całości z nadpłaty (76,48 zł). Na dzień 10.06.2012 r. nadpłata wynosiła 20,77 zł.

13 czerwca 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł zwiększając nadpłatę do 76,48 zł.

10 lipca 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za lipiec, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

10 sierpnia 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za sierpień, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

10 września 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za wrzesień, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

10 października 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za październik, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

9 listopada 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za listopad, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

10 grudnia 2012 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za grudzień, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

10 stycznia 2013 r. wymagalna stała się rata za styczeń, która w całości pokryta została z nadpłaty (76,48 zł). Na dzień 10.01.2013 r. nadpłata wynosiła 20,77 zł.

14 stycznia 2013 r. powód wpłacił 55,71 zł, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

8 lutego 2013 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za luty, nadpłata wynosiła 76,48 zł.

8 marca 2013 r. powód wpłacił 55,71 zł, zaspokoił w całości ratę za marzec (55,54 zł), nadpłata wynosiła 76,65 zł.

10 kwietnia 2013 r. wymagalna stała się rata za kwiecień (54,76 zł), która w całości pokryta została z nadpłaty (76,65 zł). Na dzień 10.04.2013 r. nadpłata wynosiła 21,89 zł.

12 kwietnia 2013 r. powód wpłacił 55,71 zł, zwiększając nadpłatę do kwoty 77,60 zł.

10 maja 2013 r. wymagalna stała się rata za maj (54,73 zł), która w całości pokryta została z nadpłaty, która w wyniku tego wynosiła 22,87 zł.

14 maja 2013r . powód wpłacił 55,71 zł, zwiększając nadpłatę do 78,58 zł.

10 czerwca 2013 r. stała się wymagalna rata za czerwiec (54,16 zł), która w całości pokryta została z nadpłaty, która w wyniku tego wynosiła 24,42 zł.

12 czerwca 2013 r. powód wpłacił 55,71 zł zwiększając nadpłatę do 80,13 zł.

10 lipca 2013 r. wymagalna stała się rata za lipiec (53,64 zł), która w całości pokryta została z nadpłaty, która zmniejszyła się do 26,49 zł.

10 sierpnia 2013 r. wymagalna stała się rata za sierpień (53,36 zł), której część odsetkowa w całości została pokryta przez nadpłatę (26,49 zł) a część kapitałowa zmniejszyła się do kwoty 26,87 zł.

Powód do wypowiedzenia umowy nie dokonał już żadnej wpłaty tym samym jego zadłużenie zwiększyło się o część raty za sierpień (26,87zł), wrzesień, październik, listopad, grudzień (po 53,36 zł). Łącznie nie zapłacone raty od sierpnia 2013 r. do wypowiedzenia wynosiły 240,31 zł, z czego kapitał to 196,17 zł, odsetki umowne 44,14 zł. Należne pozwanemu odsetki karne od poszczególnych rat (od sierpnia do wypowiedzenia) wynoszą odpowiednio 1,77 zł, 2,16 zł, 1,64 zł, 1,05 zł, 0,53 zł – łącznie 13,79 zł.

Powód na podstawie umowy zobowiązany był do zwrotu kapitału (1 500 zł), prowizji bankowej (104,04 zł) oraz składki na ubezpieczenie (185,39 zł), łącznie 1 789,43 zł. Ponadto powód zobowiązany był zapłacić pozwanemu odsetki umowne o zmiennej stopie w wysokości 20 % w chwili podpisywania umowy, a które za okres trwania umowy wyniosły łącznie 1 380,56 zł. Łącznie więc jego zobowiązanie opiewało na kwotę 3 169,99 zł. W związku z tym że w okresie trwania umowy powód dopuszczał się opóźnień w zapłacie wymagalnych rat zobowiązany był zapłacić odsetki karne i część wpłat poszła na pokrycie tych należności. Dodatkowo pozwany na dzień wypowiedzenia umowy posiadał wierzytelność o zapłatę odsetek karnych w wysokości 13,79 zł. Łącznie więc powód winien zapłacić pozwanemu 3 183,78 zł a do wypowiedzenia zapłacił 2 250,69 zł i brakująca kwota to 933,09 zł.

Odsetki ustawowe od kwoty 933,09 zł za okres od 7 stycznia 2014 r. do 17 lutego 2014 r. wynosiły 13,96 zł.

17 lutego 2014 r. powód zapłacił pozwanemu 1280 zł co pokryło odsetki ustawowe (13,96 zł) oraz zaległość (933,09zł) a nadpłata wynosiła 332,95 zł.

Powód wezwał pozwanego do zapłaty 1320 zł w terminie 14 dni wskazując, że kwotę należy zapłacić przekazem pocztowym pod adresem jego zamieszkania (k.16). Pozwany wezwanie odebrał 9 lutego 2017 r. (k.17, 20) tym samym miał czas na spełnienie świadczenia do 23 lutego 2017 r. a od 24 lutego 2017 r. pozostaje w opóźnieniu. Z tych względów sąd na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądził od kwoty głównej odsetki ustawowe za opóźnienie od 24 lutego 2017 r. do dnia zapłaty.

Pozwany w tym zakresie twierdził, że częściowo był skłonny spełnić świadczenie, ale powód nie wskazał rachunku bankowego. Zdaniem sądu powód w wezwaniu jednoznacznie określił sposób zapłaty a nie ma on obowiązku posiadania rachunku bankowego. Stąd jego brak nie może oznaczać, że wierzyciel pozostaje w opóźnieniu a już tym bardziej uzasadniać beczynności dłużnika i zatrzymania świadczenia.

Powód wygrał proces w 25% , pozwany w 75% i w takim stosunku sąd rejonowy rozliczył koszty procesu – art. 100 k.p.c.

Powód poniósł koszt opłaty sądowej od pozwu w wysokości 30 zł, tym samym pozwany winien mu zwrócić 7,50 zł.

Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego, które w stawce minimalnej powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa przy wskazanej wartości przedmiotu sporu wynoszą 197 zł. Powód winien więc zwrócić pozwanemu 147,75 zł.

Wzajemna kompensata roszczeń o zwrot kosztów procesu sprawia, że powód winien zapłacić pozwanemu 140,25zł. Z tych względów orzeczono jak w punkcie III wyroku.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt. 2 k.p.c. sąd nadał wyrokowi w punkcie I co do kwoty 125,13 złotych rygor natychmiastowej wykonalności, albowiem pozwany uznał w tym zakresie roszczenie powoda.

SSR Andrzej Miszczak

1 W dalszej części uzasadnienia określany również skrótem: (...)

2 Por. wyrok TS z 21.11.2002 r. C-473/00; z 27.06.2000 r. C-240/98

3 Por. orzeczenia SN z 19.04.2007 r. I CSK 27/07; z 31.03.2004 r. III CZP 110/03; ETS z 27.06.2000 r. C-240/98 i C-241-244/98

4 tak M. J., Niedozwolone klauzule; M. L., Materialna ochrona konsumenta; E. R., Niedozwolone klauzule umowne w bankowym obrocie konsumenckim, PB 2002, Nr 7-8

5 zob. wyrok SA w Łodzi z 30.4.2014 r., I ACz 1424/13, niepubl.; z 5.3.2014 r., I ACA 1189/13, L.

6 Tak w wyroku SA w Warszawie z 6.3.2013 r., VI ACA 1241/12, L.

7 por. np. wyr. SN z 29.8.2013 r., I CSK 660/12, L.; wyr. SA w Warszawie z 26.4.2013 r., VI ACA 1571/12, L.

8 wyrok SN z 13.6.2012 r. (II CSK 515/11), L.

9 zob. wyrok SA w Warszawie z 18.6.2013 r., VI ACA 1698/12, L.; z 10.5.2013 r., VI ACA 1479/12, L.; wyrok SN z 13.10.2010 r. (I CSK 694/09, L.); wyrok SA w Warszawie z 3.7.2014 r., VI ACA 1313/13, L.; z 13.3.2014 r., VI ACA 1733/13, L.; z 19.4.2013 r., VI ACA 1368/12, L.; wyrok SA w Lublinie z 30.4.2014 r., I ACa 1209/13, niepubl

10 wyrok z 13.7.2005 r., I CK 832/04, B. (...), Nr 11; z 3.2.2006 r., I CK 297/05, W.. 2006, Nr 7-8

11 wyrok SA w Warszawie z 3.7.2014 r., VI ACA 1313/13, L.; z 9.5.2013 r., VI ACA 1433/12, L.; z 17.4.2013 r., VI ACA 1096/12, L.

12 por. wyrok SN z 6.10.2004 r., I CK 162/04, (...) 2005, Nr 12, poz. 136; z 13.7.2005 r., I CK 832/04, B. (...), Nr 11